

1. Silberlingi De milite sano conservando. 1780. 1789.
2. Simon: De modo bene moriendi et bene moriendi. 1729.
3. Singer: De perreptione bilis 1778.
4. Spaith: Casus ^{Sanguis hydrocele}. 1761
5. Staedel Gonorrhoea virulenta 1695.
6. Staud. De venae sectione in gravidis 1749.
7. Stein De sagu 1757
8. Stegmann: De ophthalmia 1619.
9. Stein: De tussi stomachali humida
10. Steinmann De causis curae frequentius viri proae feminis
calculi fiant 1741
11. Stiegler De orycto $\kappa\eta$ η sive hernia scroti 1681
12. Stoer De emanatione mensium. 1764
13. Stocera De febribus in genere 1697
14. Storch Resonitur experientia comprobatur 1722
15. Stroehlin De relaxatione vaginae, prolapsu et inversione alibi ¹⁷⁴⁹
16. Stuart: De secundinis salutiferaeque ac nocivae 1736.
17. Sulzer: Historia morborum quorundam Helvetiarum
Endemicorum 1740

MEDICO-CHIRURGICA

DE

Ο Σ Χ Ε Ο Κ Η Λ Η

SIVE

HERNIA SCROTI.

QUAM

SUPREMO AD SISTENTE ARCHIATRO;
CONSENSU ET DECRETO

*Amplissimi ac Gratosissimi Ordinis
Asclepiadei in Incluta ac Ce-
leberrima Academia Argentinensi*

PRO

Doctoralibus in Arte Medica Pri-
vilegiis & Honoribus ritè obtinendis,

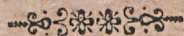
SOLENNI MORE

Placida Philiatorum ventilationi exhibet

SAMUEL STIEGLER,
ARGENTINENSIS.

Die 28 Aprilis ANNO M. DC. LXXXI.

Loco horisq; solitis.

ARGENTORATI,

LITTERIS JOHANNIS WILHELMI TIDEMANNI.

^{atq;}
GRATIOSO
LIBERALIS LEGATI
OTTONIANI
DIRIBITORUM
COLLEGIO.

VIRIS
NOBILITATE GENERIS, MU-
NERUM AMPLITUDE, CONSI-
LIORUM GRAVITATE, REVERENDA DIGNI-
TATE, JURISSCIENTIA, MEDENDI EXPERI-
ENTIA, RERUM GERENDARUM PRUDENTIA,
ET PRÆCLARIS IN PATRIAM MERITIS
EXCELLENTISSIMIS.

DNN.
PATRONIS, GRATIOSIS,
MECOENATIBUS SUMMIS, EVER-
GETIS ATQUE PROMOTORIBUS SUI
ÆTERNUM DEVENERANDIS.

*Pro favoris & beneficiorum hætenus exhibitis
refferis porro continuandis*

HOC GRATITUDINIS MONUMENTUM PIO, OBSEQUIO-
SO ET OFFICIOSO ANIMO CONSECRO

SAMUEL STIEGLER, Argent.

V I R I
MAGNIFICI, DOMINI GRA-
TIOSI, MECOENATES
SUMMI.

Quemadmodum ingenui est
animi, cui plurimum debeas, eidem plu-
rimum velle debere: ita quam prompte, quam per-
quisite ad persolvendum officium quisque feratur,
unicuique est elaborandum. Equidem, tametsi
successu non peraeque commodante, singuli ad gra-
tias agendas accinguntur, suae tamen cuique con-
scientiae calculo damnari haecenus, vel absolvi suf-
ficit. Inauguralis huius Disputationis tenuitas
labore suo tantopere freta non est, quantopere VIR-
TUTEM VESTRAM, BENIGNITATEM-
QUE, eminentibus exemplis conspicuam, admi-
ratur. Tendeat huc illius conatus omnis, ut
quicquid in ea pro viribus ingenii disponitur, non
tam utilitati inserviret, quam officii eius contestan-
da gratitudinis qualemcunque speciem signaret.
Liceat

publicum BENEFICENTIÆ VESTRÆ
notas, quatenus representanda illius occasio sub-
nascitur, hoc solum INDULGENTIÆ VE-
STRÆ annumerare, quod pro BENEFICIIS
VESTRIS gratias agere, quod per VOS non
penitus ingratis esse licet. Suscipite igitur VIRI
GRATIOSISSIMI ET PATRONI MA-
XIMI, sereno vultu, animi, meritis VESTRIS
aeternum dediti, levidense pignus, quod ipsum, dum
ad VOS affectat viam, cetera quoque humani-
tatis VESTRÆ rationibus in tantum provis-
fore confidit, in quantum BENIGNI quique
MECOENATES hujuscemodi pietatis profes-
sioni gratiose suffragantur.

I. N. D. N. I. C.

CAPUT I.

*Genealogiam Ὀρχοκίλης seu Herniæ Scroti
nominalem rimatur.*

HE spinosam atque obscuram pro-
positi nostri affectus Disquisitionem, illotis, quod
ajunt manibus, aggrediamur, quædam de Ono-
matologia seu Nominis ratione, ex methodicæ
tractationis lege præfanda sunt. Quoad I. *Etymologiam*: Af-
fectus noster à *Græcis* Ὀρχοκίλης, seu Herniæ Scroti nomine in-
signitur, quod compositum est ex vocabulo ὄρχιον, ὄρχις vel
ὄρχη bursa, vulgò scrotum aut scortum; & κίλη, hernia, à ver-
bo κηλέω noceo, quia est affectus maximè inferens nocumen-
ta. Alii deducunt à verbo κηλίω, mulceo; verum satis in-
epte. Quid enim nomen hoc commune habeat cum illo ἐτύμω
non video? nisi forsan κατ' ἀντίφρασιν id velint ab illo verbo
denominari, quod talis affectus mentem ægrotantis minime
mulceat. *Latini* Herniam Scroti appellant, cujus vocabuli *Her-
niæ*, originem nonnulli cum *Valesc. de Tarant. Philon. l. 1. c. 8.* de-
ducunt ab hæreo, ed, quod fortiter patientibus adhæreat,
quo separationis difficultatem adhesionisque tenacitatem
monstrari opinantur. *Scalig. in Catal.* nominis illius natales
petit ab ἔρνω, ramus, forsan ideo, quod prolapsus intestinor-
um in Scrotum aliquo modo ramum repræsentet, unde &
Ramicem affectum nostrum nominat. *Cornel. Cels.* quem Hip-
pocratem Latinum vocant, Herniam dictam vult. l. 7. à du-
ritie pellis, quæ fit post descensum intestinorum in bursam.
Hernium enim durum dicitur, tractum à *Sabinorum* lingua,
qui Hernia saxum nominant; unde nonnulli Italiae Populi
Hernici, ab asperitate loci appellati sunt. Vid. *Matth. Martin.*
Lexic. Philolog. Verum enimvero talis durities non in omni
A Ὀρχο.

Ὀρχοκήλη reperitur, sed in ea solummodo, in qua intestina scyphalis induratis aut flatibus, quibus Herniosi abundant, ita repleta sunt, ut nullo amplius conamine reponi queant, sicque saxi instar, in scroto permaneant. Alterum vocabulum *Scrotum* nimirum aut *Scortum*, ideo à Veneranda Antiquitate sic appellatum est, quod sacculi coriacei, quem Veteres *scortum* dicebant, similitudinem referat: Hinc *scortei* numeri qui fiebant ex corio, teste *Archang. Picolomini. Praelect. 3. Praelect. Anatom. Bursa* etiam vocatur à figura, quod bursae instar corrugetur & complicetur. Vid. *Plazzon. de part. generat. l. i. cap. 7. Quoad II. Homonymiam Ὀρχοκήλη* ceu *compositum*, vi ipsius nominis sumitur juxta nonnullos vel *Generaliter*, pro quacunque Hernia in oscheo subsistente: hinc etiam ὄρχοκήλη, κερσοκήλη, φουσοκήλη, πνευματοκήλη, σαρκοκήλη, &c. sunt Ὀρχοκήλαι. Alii vero magis *Specialiter* accipiunt pro ea saltem Herniae specie, quae ex intestinorum vel omenti prolapsu in scrotum oboritur. Vide sis *Sennert. in Praxi Malach. Geiger. Kelegraph. c. i. &c.* quorum sententiae nos quoque subscribimus. Similiter Ὀρχοκήλης *simplicia* variè sumuntur ab Autoribus. Quibusdam enim ὄρχεον, ὄρχεον vel ὄρχη, bursa, nihil aliud est quam extima & communis testiculorum tunica, similis sacculo coriaceo, mollis, rugosa, futura media distincta, ex cuticula & cute conflata, pinguedinis expers, ut sit amplior, & eo facilius extendi queat, quando testiculi, (quae corpora sunt ovalia, substantia instar fritillae sagopiraceae, duabus tunicis propriis, *albuginea & vaginali*, donata, quarum haec à musculo cremastere fibras suscipit carnosas, ob quas tertiam tunicam rubicundam iis addiderunt Autores) semine turgent, aut sunt inflati, aliove tumore conflictati. Confer *Venerabilem Senem nostrum Melchiorum Sebiziam jam ἐν ἀγίως Spec. Medicinal. part. 4. sect. 9. p. 1428. Thom. Bartholin. Anat. renovat. p. m. 210.* Alii vero per ὄρχεον non extimam solum testiculorum tunicam rugosam, (sub qua nonnulli etiam tunicam *δαρδὴν* ex panniculo carnosissimo enatam, fibrisque plurimis membraneis vaginali connatam comprehendunt) verum praeter illam intelligunt & propria testiculorum integumenta, quae utrinque quemlibet testem involvunt, sicque cum communi integumento unicum constituunt scrotum, etsi deinceps

inceps affectus p. n. in eo generantur, *Generali* vocabulo affectus τῆς ὄχης appellantur, unde *Practici* tractaturi de Hernia omentali, intestinali, ventosa, aquosa, varicosa, carnosa, &c. etiam hunc titulum iis præfigunt, patiturque sic scroto morbos non solum in communi integumento, inflammationem nempe, excoarationem, gangrænam, pruritus &c, sed & in propriis uti modo dictum; & hanc significatione τῆς ὄχης etiam nos retinemus, quam calculo nostri Hippocratis Coi, qui (judicante *Roderico à Castr. Medic. Polit. c. 6.*) nobis instar mille Autorum esse debet, confirmamus, quando *lib. de intern. affect. sect. 24. Edit. Lindan. §. 25.* Ita scribit: ἢν δὲ τὸ εἶδημα καθέστηεν ἐν τῷ ὄχη, καὶ τοῖσι μυσσοῖσι καὶ τῶσι κνήμοσι, καταχῶν χρεὶ ἔξω ἀπὸ μαχαίρης πολλὰ πικινά. Rursus *lib. Peri νεσῶν. sect. 69. §. 15.* ubi hæc verba habet: καὶ τὴν ὄχην ἀποτύπτεν ἐπὶ τὴν περιπερταί: quæ certe loca explicari nequeunt de tunica rugosa τῆς ὄχης. Alterum quoque nomen κήλη, *Hernia*, in duplici significatione apud Autores offenditur: I. *Generali*, ut apud Veteres, iisque omnem significat tumorem, quacunque in parte consiterit, sive in gutture, sive in umbilico, sive in scroto, sive etiam in inguinibus: unde facta nomina, *ερωχικήλη*, *διφαλοκήλη*, *ὄχεοκήλη*, *βοβανοκήλη*, nimirum à partibus, quibus tumores isti insunt. II. In *speciali*, uti hodie accipitur, non amplius pro quovis tumore, sed tantum pro ramice sive hernia; quam & nos fovemus. Quoad III. *synonymiam*: ὄχεοκήλη aliter dicitur *Ramexinestini*, quamvis alii teste *Galeno. Meth. Med. cap. 17.* *Sarcocelen* ramicem vocant: item *Procidentia*, *Protuberantia*, *Enteroccele*, *Eminentia*. Barbaris Medicis *Scriptoribus*, *Crepatura*, *Fissura*, *Scissura* & *Ruptura* nominatur, quamvis non semper ruptum sit peritonæum. Populares nostri apto factis vocabulo vocant einen *Aussfall* / *Einsfall* des Darms, *Druch* / *Weid* / *Bruch* (vom Eingeweid) oder *Herniam* testiculi: aut factis verecundè einen *Leibs* / *Schaden* / licet alii adhuc affectus hoc titulo insigniantur. Si omentum prolabitur, einen *Deck* / *Bruch*.

CAPUT II.

Ὁρχοκίλησι Definitionem Realem
proponit.

Cognito jam nomine, proximum est ipsa affectus nostri
penetralia ingredi, & ante omnia primo Definitionem bre-
vi perspicuitate in medium proferre, ut ex ea, quisnam affe-
ctus status, quæ conditio, omnibus innotescat, ne eâ omisâ
Cimmeriis in tenebris palpemus, & cum cœcis de colore judi-
cemus. Definimus affectum nostrum hoc modo. Ὁρχοκίλην seu
Hernia Scroti, est tumor præter naturam, ab intestinis, omento, vel utris-
que simul in ὄρχος prolapsis, ob peritonei, aut muscutorum abdominis
oblique descendentium & transversorum ἀπορροφάσεων, ruptionem, vel
relaxationem exortus, actionum lesionem inferens. Genus constituimus
Tumorem p. n. ut statim pateat affectum nostrum morbum
esse, quia res p. n. sicque excludere tumores naturales, e. gr.
graviditatem in mulieribus, elevationem item mammaram
lactantium à copia lactis in insignem magnitudinem; tales
quippe tumores lege naturæ fiunt, actionesque minimè læ-
dunt, nisi forsân modum enormiter excedant. Quum vero
Tumorem varie ab Autoribus definiri videamus, dum eum
alii per morbum in magnitudine aucta definiunt, uti Galen.
l. 13, Meth. Med. c. 1. alii vero per eminentiam magnam, ut Avi-
cenn. l. 1. fen. 2. doct. l. c. 5. aut per affectum p. n. ex triplici
morborum genere, intemperie scil. mala compositione &
continui solutione compositum atque connexum, ut Pa-
renus l. 6. ca. p. 1. &c. non abs re fore arbitramur, si mentem
nostram hic clarius explicemus, quidq; per tumorem hic ve-
limus, indicemus. Dicimus autem Tumorem esse affe-
ctum p. n. à corpore aliquo oscheum attollente, & actio-
nes illius lædente excitatum, magis vel minus pro ratione
quantitatis aut qualitatis illius. Qualis autem morbus di-
cendus sit Ὁρχοκίλην, jam videbimus. Qui scrotum juxta in-
tumescantiam præternaturalem considerant, pro Morbo Or-
ganico compositionis in magnitudine aucta habent. Vide Clariss. Nie-

ron. Pulverim. Art. Med. c. 100. item Duncan. Liddel. Art. Med. l. 3. cap. 14. &c. Qui ad intestina aut omentum dislocatum respiciunt, ad morbos in situ reducunt. Confer Joan. Riolan. de morb. intestin. p. m. 218. Winkelman. Tab. 2. ad Instit. Sennert. &c. Nos, salvo interim solutioris sententiarum iudicio, Ὁξυρρηλινυ nostram etiam morbis solutionis continui annumerari posse existimamus, quia in Hernia hac peritonæi processus tunicæ, ut & abdominis musculorum obliquorum & transversalium nervosæ appendices, ubi dictus processus consistit, ab omento, aut intestinis protuberantibus, vel rumpuntur, vel dilatantur, sicque partes, quæ debebant esse conjunctæ & contiguæ, separantur à se invicem, nunc magis nunc minus, pro quantitate & qualitate rei contentæ, quæ hanc disjunctionem causatur. Vide Excellentissimum atque Experientissimum Virum Dn. Johannem Albertum Sebizium, Med. D. Prof. P. Decanum Spectatissimum, nec non Reipublicæ Patriæ Archiatr. Celeberrimum, Patronum, Præceptorem atque Promotorem omni observantiæ cultu suspiciendum, in Disputatione habitâ Argentoratî Ann. 1669. de Tumor. p. n. Quæst. 33. &c. Cum vero alii adhuc tumores. p. n. in corpore nostro reperiantur, qui etiam ob analogiam, quam cum affectu nostro habent, Κηλαæ appellantur, aut easdem primo intuitu repræsentent, ad Subiectum determinandum in Definitione posuimus Herniam ipsius Scroti. In Collo enim si talis tumor apparet, dicitur Ἐρρορρηλινυ, Struma, Hernia gutturis, etiam Aropff / quæ apud eos morbus endemius est, qui Styriam, Carinthiam, Tyrolensem Comitatum, montesque Alpinos inhabitant, propter nivalium aquarum porum, argenti vivi minera imprægnatarum. Vide Joann. Lang. Epist. Med. l. 1. Epist. 43. Quando in Ventriculo tumor oboritur, vocatur Hernia ventriculi, ut apud Hildan. Tom. 1. p. 539. In Umbilico, si animadvertitur, appellatur Ἐρρορρηλινυ, Hernia umbilicalis, Nabel. Bruch / quæ mulieribus ventricosis, dum adhuc uterum gestant, aut dum pariunt, frequens est. Miræ magnitudinis talis Herniæ annotavit exemplum Ielix. Plater. l. 3. Obs. p. m. 759. Rursus pro ratione materiæ contentæ est vel Τδρομφοα &, quæ hydropicis familiaris. Vide Hildan. cent. 1. Obs. 47. vel Pneumatophalos, vel denique Hematophalos, qualem vide Coiter. l. obs. Anatom. & Chirurg.

Chirurg. in virgine quadam 35. annorum mortua secta. In-
 guinibus, si tumor apparet, nominatur, vel *βασανισμός*, Hernia
 inguinalis *Leissen*. Bruch / *Schlier*. Bruch / vel Bubo simplex,
 qualem describit *Timæus Guldentlee. l. 6. de morb. part. extern.*
cas. 5. vel simpliciter glandularum tumor, die *Wachsthuellen*
 qui pueris sæpius accidunt, vel Bubo gallicus, *ein Schlier*. Hinc
 pessime Barbitonsor ille apud *Marchei. in obs. Chirurg. 55.* in ho-
 mine tenuioris fortunæ Bubonocelen, venereum bubonem
 credens, sectione annuente ægro curare volebat, qua perpe-
 trata, protuberantibus scæcibus in lipothymam incidit æger,
 quem tamen brevi temporis spatio *Marchett.* restituit. De-
 nique non raro verus testiculus in inguine latet naturali-
 ter ad certum usque tempus, Herniæque imminentis metum
 incutit. Non ita pridem (*inquit Doctiss. Riolan. de morb. intest.*
p. m. 270.) vidi testiculum, quem natura à prima constitutio-
 ne in inguine collocarat, cujus descensum procuravimus, ca-
 loplasmate, femicupio emolliente. Confirmat hoc etiam
Kerckering. spicileg. anatom. obs. 13. exemplo cujusdam gemmarum
 politoris filii. Strolide igitur Circumforanii & Ciniflones, item
 medicastræ *Vetulæ*, tales minime defectuosos castrationi sub-
 jiciunt, vel medicamentis repellentibus, aut ligaturis dolori-
 ficis frustra fatigant, tanquam Hernia incompleta laboran-
 tes: Exempla vide apud *Malach. Geiger. Kelegraph. cap. 3. &c.*
 Quod autem præter processuum peritonæi tunicas etiam ob-
 liquorum musculorum abdominis *ἀπονεύρωσις* lædantur, cla-
 re demonstrat. *Galen. l. πρὸς τὸν παρὰ φύσιν ὄγκον. c. 16.*

CAPUT. III.

Causas Ὄρχοκήλης producit.

Cum Causarum cognitio Medico summæ necessaria sit, ut
 satis hoc demonstrat elegantissimus. *Fernel. l. 1. c. 11. patho-*
log. &c. etiam nos ordine in Civitate Medica recepto, eas nunc
 proponemus. Sunt autem *Cause* duplices, *Interna* nimirum
 vel *Externa*; quæ rursus vel *Necessario*, vel *non necessario nos alte-*
rantes. *Illæ* similiter duplices, vel *Remota*, vel *Proxima*, *Externa*
 tum

61
tum Necessario, tum non Necessario nos alterantes sunt omnia ea, quæ-
cumque in sæpius dictorum processuum peritonæi & nervo-
sarum abdominis obliquorum musculorum appendicum dis-
ruptionem aut relaxationem ita conspirant, ut levi deinceps
accedente causa disruptio illa aut vel laxatio facillime infera-
tur, & sic statim intestini, omenti, vel utriusque simul descen-
sus in Scrorum insequitur, & immediate *ὄχρακιάνη* efficiant. Ad
horum classem ab Autoribus referuntur percussio, lapsus ab
alto, equitatio durior, hastiludium, saltus phantasticus, diu-
turnum natandi exercitium ad versus flumen, gravioris one-
ris gestatio aut subita elevatio, ploratus nimius infantulo-
rum, crurum divaricatio, retentio anhelitus, exercitia vio-
lenta, balneorum usus frequens uti in nephriticis, quibus bal-
nea aut infessus ex anodynis & emollientibus parantur, quæ
peritonæum mire lubricant. Vid. *Hildan. cent. 6. Obs. 69.* vene-
ris nimium exercitium maxime super repletionem, vita seden-
taria, quæ varios humores frigidos cumulat, frigidumque
temperamentum producit: potus item cerevisiæ nondum
defæcata, austrina aëris constitutio, tubarum inflatio, vox
stentorea, unde natum illud *πολυβρύλλητον*, tubicines atque
cantores vel phthificos, vel cæcos, vel herniosos fieri. Ster-
nutatio etiam magna præprimis in compulentis, item fructus
ὄρατος Symbolum suum huc conferunt. *Causa Interna Remota*
sunt viscerum dyscrasia aut nativa imbecillitas, mollities &
teneritas peritonæi & inguinum: hinc pueri, si interdum, ni-
mis quam par est stent, aut spiritum aliquo modo contineant,
protinus herniosi fiunt, & deinceps intestina delabentia, aut
flatus interclusi vix sanabiles hernias pariunt. Innata hu-
midioris complexionis exemplum adducit *Hieron. Capivacc.*
Consil. 38. de Illustri Barone. Hoc etiam præstant omenti ma-
gnitudo aut longitudo, vel etiam alii morbi prægressi, ut
tussis ferina, vomitus violentus in quadratis, cruciatus colici
apud *Barthol. Cent. 1. 6. Hist. 70.* diarrhœa: apud *Salmuth. cent. 1. obs. 30.*
excretio dura humoris pituitosi, crassi & visceridi ut in studio-
so illo apud *Fabric. Hildan. cent. 6. obs. 69. &c.* *Causa interna Pro-*
xima *ὄχρακιάνη* est ipsa Ruptio aut Relaxatio processum peritonæi,
aut musculorum abdominis *ἀπενευρώσεων.* Quo vero magis
appa-

12
appareat, quomodo diſtarum partium læſio fieri poſſit, quædam ex Anatomicis hic inferenda ſunt. Circumtenditur inteſtinis omnibus *Peritoneum*, à πῆ περιτέμνεται dictum, cui, veluti ſacco, omnia abdominis viſcera includantur. Eſt membrana duplicata, mollis quidem & tenuis, attamen denſa ac valida, ad ſuſtinendum pondus incumbentium ſibi in erecto homine viſcerum, ſæpius etiam ſupra menſuram diſſentorum. *Proceſſus* habet binos oblongos, tanquam fiſtulas vel canales laxiores, in viris deſcendentes in ſcrotum per foramina tendinum muſculorum obliquorum & tranſverſorum, in quibus productionibus, vel didymis, uti vocarunt Veteres, vaſa ſeminaria deſcendunt & recurrunt, atque prope teſtes proceſſus hi magis explicant, ſuntque teſtium tunicæ. Hujus exterior tunica ſi dilatatur, & interior (quæ priori arctiſſimè adhæret, niſi juxta os pubis, ubi ſe jungitur) rumpitur, *Oſcheocele* fit, prout inteſtinum, vel omentum, vel utrumque illabitur. *Απονευρωσις* obliquorum & tranſverſorum abdominis muſculorum, ſunt extremitates excarnes eorundem, incipientes ad lineam illam, quam *Spigelius* *Lineam ſemilunarem* appellat. Haſ muſculorum extremitates in viris utrinque peritonæi proceſſus ad teſtes excurrens, in mulieribus vero uteri ligamenta vermiformia, tranſeunt, eoque tranſitu nimis dilato, aut rupto, (uti ſuperius indicatum) ſi omnentum vel inteſtina in ſcrotum excidant, affectum noſtrum generant. Pervadit autem *Proceſſus* tendines non directe, ſed alternate, ita, ut incipiat à tendine oblique deſcendentis verſus ſpinam anticam oſſis Ilium, deinde digiti diſtancia perforatur tendo obliqui aſcendentis, poſtea juxta inguen per tunditur tendo tranſverſi. Ita autem perforati ſunt tendines ne præcipiti lapſu rueret inteſtinum aut omentum in ſcrotum: ſunt enim prius effringenda hæc foramina vel dilatanda. *Ruptionem* ceu *Ὀρχοκλάσις* *Cauſam* proximam non admittit. Doctiſſimus aliàs & Experientiſſimus Chirurgus Fabric. Hildan. *Epist. ad Doring.* ſi ait, *diſrumpitur peritoneum*, id ut circa foramina abdominis fiat, (quæ tamen productiones potius dicendæ) neceſſe eſt: alioquin nunquam neque omentum neque inteſtina in ſcrotum deſcenderent: at rupto ea in parte peritoneo, fruſtra fieret in ſectione *Hernia-*

rum

rum ligatura atque confrixiō vaginæ, simul & abscissio testiculi: peritonæum enim cum sit corpus membranosum, nonne disrupto illo partes disruptas ita retrahi ut amplius conjungi & ligari minime possint, existimes? Deinde peritonæum dilatari, non autem disrumpi Autopsia Medica fidem facit. Aliquoties enim in Hernosis post obitum præcipue in sene (de quo Obs. 65. Cent. 2.) qui insigni Hernia Intestinali per multos annos laboraverat, ea qua fieri potuit diligentia locum affectum perlustrari, nunquam tamen quicquam aliud præter dilationem peritonæi observare & reperire potui. Verum huic Hildani objectioni respondemus distinguendo inter processum peritonæi interioris tunicæ disraptionem, & exterioris relaxationem. In omni *Ἰσχεικήλη* interior tunica dicti processus necessario disrumpitur, exteriori duntaxat relaxata: hinc Hieron. Capryacc. Prax. Consil. 49. scribit: quare nunquam sit epiplocele, aut enteroccele, nisi disrupto peritonæo è regione foraminis, per quod vasa sub ipso viam sibi acquirunt in scrotum. Vid. etiam Experientissimus Paul. Barbet. cap. 7. Chirurg. p. m. 27. Neque absurdum est, hic idem fieri posse, quod in Anverisinate. Neque enim *ἀνέλεισμος* fit utraque arteriæ tunica rupta, sed interna saltem patente, externa vero dilatata. Deinde Hildani Autopsiæ opponimus Autopsiam Frideric. Hoffmanni Meth. Med. l. 2. c. 2. qui ibidem de Christophoro Heidenio Hernioso mortuo refert, quod in corpore ipsius ad inspectionem aperto observaverit prolapsum intestini ilei intorti in scrotum, cum dilatatione externæ tunicæ peritonæi & internæ ruptæ & dilaceratæ. Utrique aliquid ponderis haberent rationes Hildani si in *Ἰσχεικήλη* processus peritonæi externa tunica simul disrumperetur, aut etiam tunicæ, ubi testiculum involvunt, dilacerarentur, quod quandoque fieri posse non negamus.

CAPUT IV.

De *Ἰσχεικήλης* Differentiis.

PRæcipuæ Differentiæ nostri affectus desumuntur. I. à quantitate continua seu magnitudine, juxta quam *Ἰσχεικήλη* est vel monstrosæ magnitudinis, ut illa apud Schenck. l. 4. obs. fol. 597.

B

item

item Jacob. à Meeken. *append. obs. Chirurg. c. 5.* Plane simili exemplo præterito anno bibliopœgus quidam in Nofocomio nostro periit, qui ὄρχοειδίην modii magnitudinem referentem interque crura propendentem, paucis ante obitum horis Lithotomo ibidem monstravit: Vel accedit ad magnitudinem capitulis virilis: Vel ovi columbini, ut illa in *Colleg. N. C. ann. 4. obs. 60. descripta*: Vel tam parva est, ut vix cognoscatur etiamli artificiosa conjectura instituat. II. à *quantitate discreta seu multitudine*, cujus ratione alia est simplex, alia duplex, quæ nautis frequens. III. à *causis*: hinc alia agnoscit causas violentas externas, alia vero internas. IV. à *subjecto*: alia consistit in illa cavitate præternaturali, quæ ab omenti, vel intestinorum, validiori appulsu efformatur inter tunicam ἐλυτροειδίην & ἐρωθροειδίην, pro ratione contentorum: alia occupat cavitatem. p. n. tunicæ ἐλυτροειδίης & δαερῆ. V. à *duratione*: nam alia est inveterata, ut Hernia illa vicennalis solo pondere molesta, ex decubitu Ileii & Epiploii in scrotum apud *Theoph. Bonet. Anatom. Pract. l. 13. sect. 29. obs. 13.* alia recens. VI. ab *ad-junctis*: alia enim existit cum hydrope: Vid. *Petr. Forest. l. 29. obs. 44.* alia cum vertigine & morbo gallico, ut apud *Faventin. conf. 28.* alia cum omphalocèle, hydrocèle & sarcocèle: alia cum omenti, intestinorum, ut & vicinarum partium gangræna. VII. à *peculiari quadam proprietate*, juxta quam familiæ cui-dam familiaris est, quemadmodum Hernia illa *Gentilitia apud Ballon. Epidem. p. 242.*

CAPUT V.

De Signis Diagnosticis.

Cognoscitur ὄρχοειδίην ex præsentia tumoris, item distensione processuum peritonæi, doloris exasperatione ad Lunæ mutationes, intestinorum vel omenti relapsu ad abdomen ægro resupinato & quidem cum murmure. Tumor nunc major nunc minor apparet, imò aliquando prorsus evanescit, sed minima corporis motione revertitur; & quamvis omentum aut intestina protuberent, attamen digitis absque dolore in priorem sedem reducuntur, nisi sæces aut flatus impediant, quæ

quæ Herniæ dolorem augment, & subverso stomacho vomitum biliosum excitant. Intestinum delapsum aut stercora inclusa digitis interdum sentiuntur: tumor clamore, satietate, vel pondere, crescit, frigore contrahitur; scrotum vel rotundum tactu lene, & si comprimitur, ad inguen revertitur, demissumque iterum cum quodam murmure devolvitur. *Arriptione*, malum si originem traxerit, intestina subito in scrotum descenderunt, & plerumque causa aliqua præcessit externa: Sin verò à *relaxatione*, intestina aut omentum, sensim & sensim ad scroti fundum pervenerunt. Quando ex *intestinorum decubitu* Procidencia orta est, tum tumor non perpetuus erit, doloris aderit vehementia cum fæcum iuterclusione: quando vero *omentum* prolapsum malum hoc intulit, minor moles apparebit, percussus tumor sonitum non edet, minor quoque moles aderit. Quia vero aliis adhuc tumoribus p. n. cavitates præternaturales Herniæ nostræ occupari solitæ obnoxia sint, non superfluum erit, *Signa Diagnostica* jam recensere. *Differt* itaque Ὁρχοκήλη à Σαρκοκήλη *Fleisch-Bruch*, *Fleisch-Carnöffel*. I. *Ratione causa efficiētis*, quæ in Sarcole est sanguis purior, ad testes & scrotum affluens, sensimque ex membranis vasorum exstillans, qui postea à natura nunquam otiosa ne putrescat, in substantiam carni similem mutatur. II. *Ratione forma substendi*: Sarcocoele namque est tumor durus, gravis & obscurus, qui longiori tempore pedetentim increvit, sine inguinis tumore affligente: plerumque cernitur in testiculo dextro, quod natura sanguinem per venam ejus feminalem à cava ortam commodissime ad testes depellat. III. *Modo curationis*, qui instituitur per. V S. lienis deobstructiones, massæ sanguineæ depurationem &c. quæ omnia longe aliter se habere in Ὁρχοκήλη partim ex superioribus constat, partim ex sequentibus apparebit. *Discriminatur* etiam affectus noster ab Ὁρρωκήλη *Wasser-Bruch*, *Wasser-Carnöffel* / quod in hâc tumor perpetuus sit, nec impulsus ad abdominis interiora redeat: præterea tumor mollior existit, pulsatus resonat, pondere levis, & appposito lumine perspicuus. *Distat* etiam à Κηροκήλη, Hernia varicosa, Germanis *Ader-Bruch* / vel die knöblichen Krampff-Adern / visu & tactu. *Visu*, quia ὄραρον si extenditur, lividum

apparet: *Tactu*, quia venæ sunt turgidæ & capreolorum more
 intortæ & conglomeratæ. *Differt* & à *Spermatocoele* in hoc, quod
 vasorum seminalium in scrotum delapsus, item eorundem
 tumor, dolor & durities observetur: Vidit enim *Hildanus*
Bresbyterum quendam, cui vasa spermatica veluti in lapi-
 dem induruerant. Rursus *distat* à *Pneumatocoele* *Wind, Bruch*,
 tumore scroti tensivo, qui tamen non gravat, & flatus, si scro-
 tum manibus prematur deprehenditur, deque loco in locum
 movetur. *Differt* deniq; ab *Hydrocoele* seu *Hernia humoralis* (quam
 alii ad apostemata scroti, vel testiculorum rectius revocandam
 censent) tactu, rubedine, pulsatione, inflammatione & dolo-
 ris incremento: tales enim tumores in scroto saepe observan-
 tur, maxime in solutionibus morborum Chronicorum: hinc
Forest. lib. 27. Obs. 27. de viro quodam nobili scribit, quod, cum
 ex febre diu decubuisset ad heticam declinante, cumque
 mense Octobri à se curatus fuisset, sub finem mensis Novem-
 bris iterum in febrem inciderit, & postea in *Hernia humoralis*
 lem: Vid. & *River, in obs. 3. Bened. Sylvat. cent. 3. conf. 77. Bartho-
 lin. cent. Hist. anat. 64. &c.*

CAPUT VI

De Signis Prognosticis.

Antequam ad ipsam Curationem pedem nostrum promo-
 veamus *Prognostica* quædam in medium proferemus, me-
 mores moniti *Coi nostri* quod in *Prenot. sect. 1. §. 6.* habet: *μη
 δε θεωρεῖσθαι ἀγιστὰ ἀν' αὐτοῖσθε προεὶδὸς τὰ ἐσόμενα ἐκ τῶν κατέστητον.*
Curatur autem *Ὁρχοκήλη* vel facile, vel difficulter: vel nullo
 prorsus modo. *Facile* medelam suscipit *Procidencia* pueror-
 um, quia ipsorum humidum radicale adhuc inexhaustum,
 nec humores tanta acrimonia scateant, ut glutinationem im-
 pedire possint. *Facile* etiam sanantur *Herniæ* puerorum ex
 relaxatione à superflua corporis humiditate, quia paulatim
 peritonæi processus resiccantur, aucto calore. Præterea bene
 sperare licet de *Procidencia* recenti, si sponte, vel levi ma-
 nuum compressione, intestina vel ommentum in abdomen re-
 ducantur.

ducantur, ipsa natura in subsidium & vicariam operam quodidie succrescente. Facile item curatur Epiplocele, quia induratis facibus omentum non potest impleri quemadmodum intestina, neque etiam ita intorqueri. *Difficiliter* Curationem admittunt Herniæ inveteratæ in ætate proveciori constitutis, (senibus) in quibus omnes alii morbi graves & fere incurabiles sunt, propter caloris nativi & humidis radicalis diminutionem. Hinc cura perfecta non est tentanda, quam omnino fieri non posse arbitramur cum *Hildano*, quia membrana illa tenuis & nervosa obficcitatem naturalem non ita facile reuniri possit; ideoque Cura palliativa (ut in foro Medico loquimur) hoc est, quomodo præcavendum, ne malum ingravescat, sicque graviora symptomata insequantur, exercenda est. *Difficiliter* sanatur *Oxygonia* in Castratione. *Castratores* enim dum timeret, ne Curatione absoluta superstes sit Relaxatio, quam vocant *Ober-Bund* / violento tractu peritonæi processum à partibus quibus adhæret, divellunt, unaque nervum à sexta conjugatione, qui ad testem pergit, eandemque vim vasis spermaticis inferunt, quibus ex rebus dolor excitatur ingens, convulsio, hæmorrhagia, inflammatio, putredo, ac denique mors ipsa: *Difficiliter* Curatur quæ in sinistro latere exorta est, tum quod ibi colon convolutum desinit in rectum, tum quod multa intestina tenuia incumbunt, quæ si procumberent, facile intorquerentur, & convolutum accelerarent. *Nullo profus modo* sanantur *Oxygonia*, quibus graviora supervenerunt symptomata, qualia sunt cibi fastidia, singultus, singultuosæ febres, sæcum vomitus, partium inferiorum gangræna, vitium dejectio: Etsi enim Herniotomi tunc rectissime secuerint, postridie tamen æger certissime morietur, sicuti passim talia exempla ab Autoribus observata inveniuntur. Hernia seroti cum pertinaci intestinorum obstructione semper est lethalis. Quando excrementa aliqua carnosa, seu potius carnositas fungosa, supra os pubis in meatu initio intestinum circa meatum involvens, membranisque vicinis firmiter adhærens, ruptoque peritonæo, sanguinis aliorumque humorum affluxu increscens deprehenditur, malum est incurabile; quia intestina minime reponi possunt,

possunt, uti notavit Abel. Rosc. *Epist. ad Hildan. cent. 6. obs. 70.* Quando ὀγκώσθη in scroti fundo multum pinguedinis adnascitur, & intestinum vaginali tunicæ plurimarum fibrarum interuentu firmiter annectit, semper incurabilis deprehenditur. Vid. *Regner. de Graaf. lib. de viror. organis. p. 20.* Herniæ Scroti in quibus intestina vi reponenda, incurabiles existunt, teste *Schellasi. Hollerij c. 62. p. 629* quando ita scribit: *Experientia me docuit, paulo post mori, quibus intestina reponuntur vi.* Quando intestina reposita in Herniosis loco naturali manere nolunt, adhibito etiam subligaculo, signum est lethale. Confer. *Colleg. N. C. ann. 8. p. 71. obs. 43. &c.* Quemadmodum vero in natura monstra fiunt, ita etiam in nostro hoc affectu laborantibus accidit, ut quandoque præter omnem expectationem solius Dei, humanæ vitæ authoris & propagatoris beneficio reconualescant, quamvis omnia lethalia signa adsint, hæcque illud, quod apud Virgilium Japis *Aneid. XII. de auxilio Dei exclamavit:*

*Non hec humanis opibus, non arte magistra
Proveniunt, neque te Ænea mea dextra servat,
Major agit Deus, atque opera ad majora remittit.*

Tale exemplum volunt esse illud *Andræ Ruff Gottlaviensis. Medici Colleg. N. C. an. 4. p. 67. obs. 79. &c.*

CAPIT VII.

De Methodo Medendi.

Affectus nostri Curatio instituitur juxta indicationes, quæ à tribus *Indicantibus* desumuntur, nimirum à *Morbo*, qui est *Indicans Curatorium*: à *Causa morbifica*, quæ *Indicans Præservatorium*: à *Virtute*, quæ *Indicantis Vitalis* nomine venit, *Morbus* est ipse tumor p. n. à partium decubitu in locum alienum, sui *θεωπείων* requirens, eò quod corpori dispositionem, qua ex natura decreto carere debet, inducat. *Causa morbifica* est ruptio, vel relaxatio processus peritonæi, ut & obliquoꝝ & transversorum abdominis musculorum *ἀπονεύρασις*, sui *προφύλαξις* postulans. *Virtus*, sive vires ægrotantis, sui conservationem, & si deperditæ fuerint, restaurationem exoptant,

exoptant. Absolvitur itaque nostri affectus Curatio intesti-
norum vel omenti in pristinum locum repositione; reposito-
rum intra abdomen conservatione: vel Sectione, si nulla alia
ratione possit tolli, quorum omnium materia ex Fonte Chi-
rurgico, Pharmaceutico & Diætetico desumitur.

CAPUT IIX.

De Remediis ex Fonte Chirurgico
petitis.

PRimum locum *Chirurgia* habet quæ varias mirasque præ-
stat operas, quarum primaria hoc in loco est omenti vel in-
testini dislocati *Repositio*, quæ hoc modo instituitur. Resu-
pinatur æger scamno pedibus in altum elevatis & parum di-
latatis, coxis superiori loco positis, quo contingit sæpius ut
partes prolapsæ ad pristinam sedem sua sponte redeant, hoc
vero si non succedat, leniter digitis aut ambabus manibus
sensim ad natale solum urgeto, manibus prius oleo vel butyro
non salito inunctis, præmissis tamen clystere. Quo vero ma-
gis cito, tuto & indolenter, hæc *Repositio* fiat, omnia viten-
tur flatulenta, & si flatus lapsum intestinum jam distendunt,
(quos tumor levis, transparentis, digiti percussu sonans, ut
Tympanites ostendit) dissipentur fotu ex decocto carminati-
vo cum spongia, vel etiam clysteribus carminativis. Neque
enim verendum est, clysmata facile in scrotum descendere &
augere malum. Intestinum enim per tunicæ vaginalis fora-
men elapsum lubricum reddunt, & flatus, quibus Herniæ
abundant, educunt, quæ omnia in ὄξυμηνίῃ summopere de-
siderantur. Quod si vero accidat ut ileum intestinum, vel
quid aliud procidat & descendat in scrotum, & mora ibidem
ac induratis fæcibus ita distendatur, ut difficulter reduci pos-
sit, clyster acrior erit conficiendus: vel ex usu erit, quod in
istâ necessitate subinde utile factum ab Autoribus, ut ex ster-
core ovillo, dulci lacte incocto fotus adhibeatur, tum etiam
idem cataplasmatibus in modum apponatur, reitereturque, ut
postea blandis manibus contrectatum reducatur. Utiliter
quo-

quoque balnea emollientia applicantur, quo natura irritata id, quod clysmatibus emollicum est, facilius excludat. Ore præterea assumantur quæ alvum lubricam reddunt, uti brodiola carniū, pinguis Jura, butyrum, vel decoctum prunorum &c. Si vero hæc omnia frustra tententur, ut ne sic quidem intestina restitui possint, nonnulli Autoritate *Parvi* suffulti, sectionem suadent, & cultello ducti illum, per quem intestina elapsa sunt, dilatant, ut commodius postea reponi possint. Verum enimvero operatio ista frustranea & periculi plena est, quia in tali diuturna oppilatione elapsa in scrotum, inflammatione, gangræna, aut putredine jamjam corrupta sunt, quæ omnem restitutionem respuunt; vel etiam quia intestina infarcta cultro incisorio velocissime occurrunt, & simul læduntur, quæ non facile agglutinantur deinceps. Porrigit deinde *Chirurgia* intestini aut omenti repositi *Conservationem* per Perizomata, Decocta, ex siccantibus consolidantibus & adstringentibus parata, Unguenta & Emplastra, Cerata & alia. Conficiuntur autem *Perizomata*, aliàs *Bracheria*, *Bruch*, *Gebänder* / modo ex ferreo scuto, modo excorio, quæ molliorilino vel gossipio infarciuntur, ut tumori Hernioso imposita, eum premendo intropellant, illicque subsistentia illius recursum impediunt. Profecto si ligatura hæc, maxime vero in ætate puerili legitimo tempore observatur, sola Hernias consolidare valet, quippe tunc temporis habent vim restaurativam vigentem, & in eis non difficulter fit talis consolidatio. Vid. *Forest.* p. m. 610: Quamvis enim medicamenta ad Rupturas ab Autoribus valde commendata, usu & Experientia approbata, per se bona sint, magnumque in Herniarum curationibus usum præstent, tamen cum exiguo fructu applicantur, non adhibita decente ligatura, in qua cardinem totius Curationis consistere arbitramur cum *Monarde*, qui testatur quendam *Cordubensem* sola quadam ligatura artificiosa nullis adhibitis braccis, nullis medicamentis, omnes Hernias felicissime percurasse. Et talis quidem ligatura erat etiam illius *Chirurgi*, cujus opera *Quercetanus* in Ramicum Curatione utebatur, & quicunque Herniosus ea rite deligatus erat, violentissima quæque exercitia, tum equestria, tum athletica absque omni

que omni periculo subire posset, prout hoc etiam sapius in personis Illustribus alii viderunt. Hinc etiam Regner. de Graaf. de organ. vjror. p. 7. de usu Perizomatum scribit: quod nimirum eorum in inventio testiculorum extirpationem adeo familiarem ita aboleverit, ut nunc vix aliquem reperias qui solum panem hominum castratione lucretur, quæ tamen in universum vera non sunt, norunt enim exercitati Herniotomi satis inde oculis suis prospicere. Decocta, Unguenta adstringentia, ut & Emplastra, capite 9. describuntur. Verum quia ne hæc quidem ægrum semper possunt restituere, in memoriam revocandum est axioma illud Medicum, quod Hippocrates sect. 8. spur. aph. 6. habet: *ὄρθα φάρμακα ἐν ἰσχύι, σίδηρον ἰσχύι, ὄρθα σίδηρον ἐν ἰσχύι, πύς ἰσχύι, ὄρθα δὲ πύς ἐν ἰσχύι, τὸν τὴν χεὶρ νοῦν κεν ἀνίσταται.* Subministrat itaque ultimo Chirurgia *Κυρλόουλαρ*, Medicamenta *Causfica* & *Aureum Punctum*. Ante *Κυρλόουλαρ* corpus ægrotantis bene est repurgandum, & si morbo aliquo prius laboraverit, virium restauratio expectanda, ut ægrotus morbo par esse possit; deinde clara die maxime vernali sectio instituitur, quamvis necessitas lege careat, interim tamen juxta *Cels. l. 5. c. 26.* oportunitissimum curationi tempus verum est, aut certe neque fervens, neque frigidum. Siquidem vulnera & nimius calor, & nimium frigus infestant, maxime tamen horum varietas, ideoque perniciosissimus autumnus est. Castratio (imploratio prius Numine Divino, quia res periculi plena) plerumque ita instituitur. Collocatur æger supinus ita in scamno, vinculisque constringitur, aut adstantium manibus (uti in puerulis) immobiliter detinetur, ut caput declivius sit reliquo corpore, deinde si intestina adhuc Scrotum occupent reponuntur, tumorque omnis premendo abigitur; postmodum Operator ministro imperat, utcutim in inguine juxta illius latitudinem apprehendat, quam novacula, aut cultello falciformi secundum longitudinem incidit eoque quo in indicem & medium immittere possit, quibus processum partibus vicinis annexum separat, separatam cum testiculo & vasis seminalibus per vulnus inflictum extrahit, extractum vero juxta processum principium, præfixo Retenaculo (*Wor-*

Schlag)

(schlag) ne intestina reposita aut omentum relabantur, vinculo forti ex filo cannabino arctissime ligat, & si Procidencia effatu digna fuerit, supra vinculum processum confuit, & postea infra ligaturam forfice abscindit, relictis vinculi extremitatibus extra corpus propendentibus, quæ ut plurimum undecimo vel decimo tertio die sponte decidunt: In vulnus inguinis immittit turundam ex albumine ovi bene conquassato, bolo armeno, stappa cannabina, sanguine dracon: aceto, oleo rosato &c. ne hæmorrhagia sanguinis ex læsione venarum & arteriarum, aut inflammatio accedat, deinde ut in reliquis vulneribus procedit cum vulneris consolidatione, in qua sequentia observat. I. Primis diebus applicat *Suppurantia ex vitell. ovor. farin. tritic. lin. fœnugræc. croc. thur. gumm. ammoniac. bdell. terebinth. Ol. camomelin. lil. alb. &c.* II. Imponit *Detergentia ex mell. rosat. colat. resin. terebinth. farin. hord. tritic. thur. myrrh.* Notandum vero est *Digestiva & Digerentia* simul misceri posse, ita tamen ut illa in principio, hæc in fine præpolleant. *Digestivis* tamdiu utitur donec pus generatum conspicit laudabile, III. adhibet *Sarcotica ex Radic. symphyt. aristoloch. terebinth. thur. mastich. sarcocoll. myrrh. colophon. resin. pin. laric. Ol. hyperic. oliv. Farin. fœnigr. lupin. orob. fabar. Emplastr. de grat. Dei. divin. Fernel. de minio Vigor. Cerat. de beton.* IV. admovet *Epulotica aliàs sigillativa ex Radic. bisfort. pentaphyll. aristoloch. rotund. symphyt. Herb. nummular. plantag. perfoliat. Flor. ros. balaustior. Cortic. grantor. calic. gland. test. ovor. Corall. Unguent. de lytharg. rut. pomphol. rubr. desiccativ. Fernel. de ceruss. Emplastr. diapalm. gryff. gumm. elem. sacch. satur. &c.* Permulti reperiuntur, qui *Κηροποιήσιν* ex præsidiorum Chirurgicorum numero excludendam censent, has præcipue ob rationes: quia incisione plures moriantur quam curentur: quod sit nimis crudelis, imo maxime turpis, dum marem effœminet & generandi facultate priver: quia aliquando supervenit spasmus & convulsio, aliquando febris, subinde & fluxus sanguinis. Verum errant. Pro salute enim humana, qua nihil est charius vel jucundius, & redimenda vita nulla non remedium genera, vel etiam cum periculo tentanda, aggredienda & perficienda, ut prudenter per sæpe exclamavit *Galen. Meth. Med.*

l. 10. c. 10. ubi (inquit) unica salutis via est, ea licet cum periculo pe-
 riculuari, quam ægrum omni spe adempta, certo perire sinere. Sic & Cel-
 sus. l. 2. c. 10. scribit, satius esse anceps experiri remedium quam nullum,
 ubi res ad desperationem inclinat: dubiam quippe spem, certa despera-
 tione potiorem esse. Verum quidem optimam semper curandi
 rationem Medicum eligere debere. Optimam autem censet
 Galen. l. 14. meth. med. c. 13. quæ sit βραχύς, cito, ἀσφαλώς tuto,
 καὶ ἠδύως, ἢ ἀλύτως jucunde aut sine molestia. Ast quia quædam
 sunt operationes medicinales & chirurgicæ, quæ cito Tuto
 & Jucundè peragi nequeunt, & tamen necessariæ sunt, ut
 morbus auferatur, licet eas exercere, nam juxta Hippocrat. scēl. 1.
 aphor. 6. ἐστὶ δὲ τὰ ἐχθρα νοσήματα, αἶ ἐχθρα βραπτεῖαι ἐστὶ ἀνεβρίμ-
 κέστισται. Certum vero simul est per multas hujusmodi ope-
 rationes ægros ab orco quasi in lucem revocari, quibus aliàs
 moriendum esset, quod quidem de Terebratione in vulneri-
 bus capitis, de Laringotomia in angina, de Paracentesi in
 hydrope, de Κυστοτομῇ in calculo vesicali, de Extractione fœ-
 tus ex utero materno, quomodo fœtum mortuum eumque
 prægrandem se extraxisset refert Cosinus Viaradel Galliarum Regi-
 næ Chirurgus in suis de partu Observ. c. 4. de membrorum ampu-
 tatione in sphacelo, & plurimis adhuc aliis exemplis probari
 posset. Præterea falsissimum est, illos steriles esse, Experien-
 tia namque longe aliter de iis testatur. Constat enim salaces
 nonnunquam virgines, aut viduas cum talibus coivisse ex hac
 opinione, illos tamen steriles esse, quarum deinceps vanam
 persuasionem fœcunda proles satis refellit: Insuper nonne
 ideo Divinus Opifex binos efformavit testiculos, ut in muneris
 quod obeunt necessitate alter in alterius languentis aut defi-
 cientis, suppetias veniret. Raro siquidem unus tantum re-
 peritur, ut in Sylla & Cotta, teste Ariano: rarius tres quemad-
 modum in Agathocle Sicilia Tyranno: item Francisco Philelpho,
 qui olim τείσεχης vocabatur. Vid. Fuchs. Instit. Anat. l. 4. p. 66. Et
 talis (inquit) Petr. Laurenberg. Anat. p. 276. Patrum nostrorum me-
 moria Bergomi Italia oppido fuit illustris familia Coleorum commenda-
 ta genitili hoc privilegio, quod exinde nemo prodierit masculus nisi
 τείσεχης. Distinguiamus etiam inter Castratos quibus unus sal-

sem testiculus exemptus est, & inter Eunuchos sive Spadones, qui omnem colearum suppellestem perdidere, & testulis in Gynæceo apponuntur, tanquam custodes & ministri ad observandam foeminarum pudicitiam. Priores adhuc satis secundi sunt: posteriores vero contra; hinc etiam magna mutatio fit in temperamento, in corporis mole, in voce, in colore & ornatu; quamvis hodierni Turcae ne his quidem fidant, proinde iis demetant una cum coeisis integram hastam. Potest aliquo modo illorum assertio vera esse, si loquantur de Castratis in senili ætate, quia alias sunt frigidi & siccī, seminisque paucitate & frigiditate laborantes. Curatio *Oregonicus* per medicamenta *Causica* (per quæ Pyrotica quarti generis intelligunt, Cauteria nempe Potantialia, nam actuali cauterio non amplius utimur, quæ calore suo excedente cutim aperiunt, eamque in varios usus altissime penetrant) hoc modo perficitur. Cauterium potentiale pauld supra testiculi regionem lateris rupti, ubi peritonæi processus saccum subit, collocandum, eâ quantitate, ut semi digiti longitudine & amplitudine cutem mortificando, escharam inurat, quâ mox discissâ, aliud cauterium imponendum, donec cute integrè ablata pinguedo appareat, quæ forcipe discindenda eousque, ut processus vasa feminaria deferens pateat. Quæ dum biduo peragantur, vasa illa digitis à processu artificiosè separando, & acu curvatâ filum subducendum, processusque leviter stringendus, quibus nullus planè dolor inferitur. Filum postmodum successu temporis cum sponte elabatur, ad motis unguentis sarcoticis caro calli instar sensim illic producenda, quæ eo facilius huic processui, cum tunica illa erythrois, rubra, carnosa, musculosaque sit, accrescet, & sic premendo ac opplendo locum deperditæ substantiæ, viam prolapsuris visceribus occludet, sicque cura integrè & feliciter citra castrationem absolvetur. Sed hac curandi methodo multi circulatores incautos evirant, dum vasa seminalia simul cum productione pyrotico identidem repetito adurunt. Cavendum igitur ne partes vicinæ depascantur, muniendas esse *Emplastro* quoque, e.g. *de Sperm. ran. aut de Cicuta &c.* Prospiciendum

quæ etiam arteris, quæ in hæc præterea coeunt, manetque in-
terioribus clausulis, uti loquitur *Tagault. Chirurg. Insti. c. 6. de Ma-*
ter. Chirurg. quia hæmorrhagiæ inde ortæ non ita facile suppri-
muntur. Certe Castratio Pyrotico longe tutior instituitur à
peritis Chirurgis: Pyrotico enim adhibito facile testi super-
venit inflammatio vel convulsio quæ ægrotum è medio tol-
lunt, juxta *Hippocratem* nostrum in *Prognost. ἐξ ης καὶ ἀδόξα ἀν-*
σπασμένα, θανάτῳ ἕδρα. Curatio affectus nostri per *Aureum pun-*
ctum ita fit: Chirurgus facit incisionem supra os pubis in
quam specillum sive cannulam immittit, illudque sub perito-
næi processu secundum ipsius longitudinem impellit, atque
surrigendo à vicinis fibrosis & nervosis corporibus quibus ad-
hærescit divellit, mox & vasa spermatica cum cremastere tes-
ticulari musculo abstrahit, quibus perfectis ipsum processum
seorsim abducit, ejusque quantum laxius est, exiguis & laxis
forcipibus, foraminibus in medio perviis comprehendit, at-
que actu quinque vel sex fila ducente transadigit quam proxime
vasa spermatica & cremasterem musculum. Sed & iterum
ducenda erit acus in ejus quod ex processu restat medium,
una comprehensis vulneris labris: tum arcto nodo filum con-
stringendum & sectione tantum ejus relinquendum quantum
fatis sit, ut extrorsum è vulnere pendeat. Id filum putredine
sensim dissolvetur ex se: nec vero ante abstrahendum, quam
natura in ligaturæ locum carnem regeneraverit & reposuerit,
aliàs frustra omnis consumptus fuerit labor. Denique vul-
nus detergetur, carne imblebitur & cicatrice obducentur, cujus
callosa durities, delapsuro iterum intestino, vel omento ob-
stabit. Vocatur autem *Punctum aureum* vel *Punctura aurea*, quod
fiat filo ex auro facto, ut quod flexile est, neque mordet & ero-
dit partes adstrictas, sed constringit tantum usquequo glutin-
etur; sitque sic Curatio absque testiculari amissione. Alios ad-
huc modos *Puncti aurei* describunt. *Geiger. Thevenin. Operat.*
Chirurg. du Point doré.

C 3

CAPUT

CAPUT. IX.

De Fonte Pharmaceutico.

Fontem Chirurgicum excipit Pharmaceuticus, qui nobis Evacuancia, emplastra, cataplasmata tam emollientia quam adstringentia; item fofus, linimenta, cerata, pulveres, portiones & id genus alia, porrigit. Cum igitur ὄρχοειδῶν intestina scyphalis induratis infarcta sint, ut inpristinum locum reponi nequeant, Clysteres potius quam catapotia ex pharmacopolio petenda erunt, quia hæc stercora magis ex corporis regionibus proliciunt, iisque intestina adhuc magis obstruunt & malum duplicant. Conficiuntur Clysmata ex Radicibus alb. lil. alb. Herbis malv. violar. atripl. mercurial. parietar. bon. henric. Floribus camomill. melilot. candel. reg. seminibus. lin. fenugr. hord. delibrat. fursur. prun. dulc. in aq. commun. decoctis, colaturæ additis benedict. laxativ. cast. recens extract. pro clyster. vel hier. picr. Galen. Unguento clysmat. mell. mercurial. Oleis camomill. lil. alb. lumbr. terrest. & sale vulgari vel gemme. Sed si nec hæc adhibitis stercora sequantur Clysteres acriores præscribendi sunt ex decoct. commun. pro Clyster. additis Extract. colocynth. syrup. emetic. fell. taurin. Ol. rutac. pulv. euphorb. o. petr. admisceri quoque possunt Carminativa, quia omnes Herniosi flatibus subinde vexantur. Externè admovetur Fofus cum spongia ex Decocto camomill. melilot. seminibus fenicul. fenugr. lin. menth. cymmin. anis. vel Oleo camomell. aneth. cymmin. amygdal. d. lumbric. terrest. leucoj. lil. alb. terebinth. vel foveatur locus vesica bubula in qua emollientia prædicta calidè adhuc inclusa continentur. Quandoque imponitur Cataplasma ex enumeratis emollientibus expressioni additis Farina hord. fabar. lin. fenugr. oleo rosac. lil. alb. axungia anat. vel gallin. Laudantur & balnea ex emollientibus parata &c. Nonnunquam intestinorum facultatem expultricem stimulandi gratia ad faciliorem fœcum emolliarum exclusionem inungitur umbilicus Oleo colocynthidos. vel etiam imponitur Emplastrum ex seminibus cataput. colocynth. succo solior. cataput. pulp. colocynth. thymal. cucum. asin. sambuc. agrest. radic. ebul. Radicibus & fofis sena. helleb. nigr. aloë hepat. scammon. terebinth. mell. despum. q. s.

ad

ad Emplastri consistentiam. Jam si hisce medicamentis sterco-
ra emollita & excreta fuerint, intestina quam primum pro-
trudenda sunt ad natale solum, dein vero imperanda adstrin-
gentia, agglutinantia & consolidantia, tam externa quam
interna. Externa applicantur sub forma Fodus ex Corticibus cappar.
granator. Radicibus prun. Sylvestr. bistort. pentaphyll. tormentill. Floribus
balaust. rosar. rubr. Seminibus sumach. plantag. latifol. acetos. Fructibus
cupress. myrtill. cydon. uvis immatur, moris immatur. &c. decoctis in
aqua fabrorum, vino austero aut lixio cinerum quercus, qui-
bus foveatur scrorum ter in die. Utiliter quoque admoveatur
Fodus Fernelij Const. 30. præscriptus ex pisidia, balaustis, alumine
à Fotu imponatur Emplastrum de pelle arietina, cui addatur pulv.
mastich. sang. dracon. radic. osmund. regal. oliban. terebinth. vel Empla-
strum selectissimum Felicis Plateri Tom. 3. de part. procid. p. 515. de-
scriptum aut loco hujus Emolastr. ad Hern. Myrsicht. Emplastr. de
symphyt. Zvvelseri. item Emplastr. ejus ad Ruptur. Cerata quæ impo-
nuntur parantur ex nuc. cupress. gall. balaust. hypocist. mastich. sym-
phyt. pulvere persoliat. berniar. bol. armen. sang. dracon. pic. græc. resin.
pin. terebinth. cum cera & oleo mastichi. Nobile Ceratum ad Hernias
reperitur Gabriel. Ferrar. Mediolanens. in sylv. Chirurg. l. 2. p. 183.
Ceratum de Tegula Aquapendentis. Sunt qui magnetem his Ceratis ad-
miserunt, & limaturam chalybis devorandam dant, ut sic à ma-
gnete chalybstrahatur. Verum illa Rondeletiorum prodesse vi-
dentur, nisi quid juvent siccando si assumantur, vel premen-
do partem, ob pondus: sic enim depressa intestinum descen-
dens, nec in altum, nec foras prorumpere potest. Ungenta
quæ illiniuntur passim occurrunt in practico-
rum scriptis: præcipue vero commendantur Unguent. Comitissa adstringens,
item Zvvelseri Pharmac. Reg. clas. 17. p. m. 751. vel quod parari
potest ex Oleo mastich. hyper. mon. ord. cer. & Unguento Comitiss. vel
Zvvelser. &c. etsi hoc modo rite omnia peracta sint, gestetur Bra-
cherium tamdiu, quamdiu affectus conditio & necessitas po-
stulabit. Interim ea quoque ore assumenda sunt quæ peculi-
ariter ab Autoribus celebrantur, qualia sunt Potiones vulnerariæ
si castratio instituta est, vel aliæ consolidantes & adstringentes
ex Santic. nummular. alchymill. ophioglos. virg. aur. plantag. symph. flori-
bus rosar. acaciar. balaustior. cariophyllat. liquirit. cynoglos. Seminibus

anis.

anis. myrth. nuc. mosch. &c. decoctæ in vino rubro styptico vel
aqua communi ad tertiæ partis consumptionem, colatura cla-
rificetur edulcoreturque saccharo, de qua quotidie mane zij.
iij. usque adv. vj. hauriantur pro ratione ætatis. Puerulis
castratis, qui ut plurimum aquosis & pituitosis humoribus
scatent, præscribuntur. *Species* pro potu ordinario ex *sarsapa-*
rill. Lign. lentis cin. visc. quern. terr. sigill. rasur. C. C. Sem. coriandr.
anis. ppt. &c. Sumuntur etiam *Pulveres* scopo inservientes ex
Herniar. pilosell. pimpinell. consol. maj. cum saccharo rosato tabulat. in
vino rubro. Similiter conficiuntur *Electuaria, Conditæ, Electua-*
ria, Tragemata & adhuc plura alia Magistralia summo opere ab
Autoribus laudata, quæ studiose collegit *Venerabilis senex noster*
pia memoriae Dn. D. Melchior Sebizijs, Lycæi nostri Professor, quondam
Primarius vñ év alyois, speculo Medicinali. Tom. 1. part. 4. sect. 2. ad
quem B. L. hac vice remittimus. Videri etiam potest Daniel Sem.
l. 3. prax. part. 2. sect. 1. cap. 6. Quæ hæcenus de *ὄρχοειδή* ex in-
testini decubitu dicta sunt, applicari quoq; possunt *ὄρχοειδή* &
omenti prolapsu ortæ: iidem enim in ejus curatione sunt sco-
pi. Primo videlicet reducendum est omentum, quod manu-
um fit opera: deinde prohibendus prolapsus, quod fit fascia
seu *Perizonate* & medicamentis adstringentibus, quæ modo
enumerata sunt. Quod si his non curetur, etiam per Sectionem
curari poterit: quandoque enim Omentum naturalem
longitudinem & pondus excedit, ut per se & sua natura spon-
te extenuetur ad fundum usque imi ventris, imo etiam non-
nunquam ita præter naturam in testis tunica augetur, ut qua-
tuor vel quinque librarum pondus pendeat. Tota enim pars
omenti alioquin intestinis incumbens in mediocriter pingui
homine vix libræ aut semilibræ pondus excedit, hinc Hernia
Omentalis curari nequit, nisi bona pars ipsius omenti resece-
tur, pondere enim suo semper ad scrotum recurrit & de novo
ὄρχοειδή producit. In propositis huc usque remediorum ge-
neribus, multi non acquiescunt, sed ut præ reliquis sibi fa-
mam, æstimationem & divitias concilient, *Diaboli* auxilium,
implorant eumque ab Orco suo revocant, & per Characteri-
smos, & remediis, occulta proprietate per sympathiam & an-
tipathiam agentibus, Hernias curare volunt: item per amu-
leta &

leta & sancta verba; denique per Transplantationem, quem-
admodum Verula illa apud Thom. Bartolin. Act. II. 164. quæ per
Tiliam fissam Ὄξευκλιν in puero quodam curavit, simul ob-
murmuratis quibusdam verbis. Verum Curationes hu-
juscemodi cum frivolæ sint, nulloque naturalis veritatis
fulcimento aut stabilitate nitantur, à peritioribus & sanio-
rem doctrinam sectantibus viris, vanitatem, impietatemque
hanc oppido notantibus, merito vel deridentur vel negli-
guntur, & à legitima medicationum structura penitus exclu-
duntur.

CAPUT X. De Fonte Diætetico.

DEvolvimur nunc ad Fontem Diæteticum. *Diæte* nomine
intelligimus cum Hippocrate omnes res non naturales, qua-
rum numero sex sunt, Aërem, Cibum, Potum, Somnum &
Vigilias, Motum & Quietem, Excreta & Retenta, atque ani-
mi παθηματα, quarum quidem aliquæ si non rectè administren-
tur, magis nocent aliis, omnes tamen in affectu nostro confi-
derationem merentur. I. Quoad Aërem, tum eligendus erit
Ὄξευκλιν laborantibus moderate calidus, & vitandus frigi-
dus, maxime circa partes affectas & pedes, quanquam etiam
totius corporis respectus est habendus. Fugiant ergo nives &
pluvias tempestuosas, imbres & quasvis tempestates, ac ven-
tos enormiter spirantes, & quæcunque vel caput, vel alias
corporis partes humectare & refrigerare possunt. II. In Cibo
observent ejus quantitatem, qualitatem, & ordinem. Sic ipsi
Cibus moderatus, simplex, unius generis, minimè flatuosus,
boni succi, concoctu facilis & tenuium partium. Hinc effu-
giant tanquam pestem comotationes & commestationes. Ci-
baria pessima sunt lactinia, pisces, legumina, & olerum usus
frequens, allia, cæpæ, rapæ, pastinacæ, & quævis in sartagi-
ne frixæ, quia humorem crassum gignunt, item caro porcina,
bubula, castanæ. Similiter abstineant à fructibus horariis,
præcipue autem uvis & pomis cujuscunque genere crudis.
Coctis quidem vel assatis licebit uti, si venter non respondeat,
D
adjecto

adjecto fœniculi semine. Abstineant etiam relaxati ab omnibus cibis emollientibus. Præmittant alimenta *ἐπιπυρρὰ ἄσπετα*. III. Potus ægrotantium debet esse moderatus, exsiccans & adstringens, vel austerus, vel saltem mediæ saporis, inde damnantur vina dulcia, crassa, nova, è contra vero laudantur, quæ contrarias qualitates obtinent: vel bibant cerevisiam bene defœcatam, in qua decocta est radix *consolida majoris* exiguo adjecto saccharo ad saporem: hauriant & aquam ferratam, minime vero puram. IV. In Somno & Vigiliis considerent *aph. 3. sect. 2. Hipp. ὄπρ. ἀγρηπνὴν ἀμώβτες τὸ μετεῖν μᾶλλον γενόμενα κελόν.* V. Caveant sibi à quovis valido Motu & ab exercitiis validioribus, maxime repleto corpore, à vèstitione equorum duriter gradientum & ab ephippio angustiore, à stapedis longius productis. Quin omnibus modis non equitent, nisi necessitate coacti; idque non nisi equo paulatim prodiente & molliter incedente, nec hoc post cibum aut potum; præsertim affluentiùs sumpta. Abstineant à coitu vehementiore aut intenso, neque ullo modo fiat post crapulam, satietatem, aut repletionem ventris pleno & distento: non retineant anhelitum, non ascendant subito vel descendant montes arenosos, nolint etiam venationi esse intenti. Si quando tussendum erit, item quotiescunque alvus egerenda, maxime si ea durior fuerit, inguen oblæsum ipsis retinendum erit, atque utraque aut saltem altera manu adducendum, comprimendumque; sique quotidie beneficium alvi non habeant, suppleant id clystere, *Pillulis aloëcis Francofurtens.* aut de *terebinthina*, aut *¶reis Quercetani*, una hora ante coenam assumptis. Assumant quoque *amarindos*, *anisum laxativ.* *August. passulas laxativas*, *mannam*, *castiam* vel *aliquid Catholicon.* Contra *Quies* ipsis sit maxime commendata, effectus enim illius satis constat exemplo *sexagenarii illius Bernensis apud Hildanum. cent. 5. obs. 54.* VI. Sibi bene prospiciant, ne alvi constipatione corripiantur; ne nimis petulanter semen profandant, quippe mirum in modum corporis vires dissolvunt. VII. *De Animi pathematibus* notent, quod cum in optime sanis gravissima nocumenta inferre valeant, ea sibi maxime nociva fore, dum sanguinem non uno modo commoveant, reliquasque corporis partes concu-

tia ne

2
tiant : imprimis autem ab *Ira* sibi caveant Castrati, ut & mulieres laetantes incisos puerulos, item à *Consternatione*; Experiencia enim docuit, castratos ira concitatos, statim in febrim vulnerariam, & spasmos convulsivos lethales incidisse, quemadmodum & infantulos lac sugentes post matrum contentiones aut consternationes.

CAPUT ULTIMUM.

DE

Ὁμαροκλήνης Curatione Magnetica.

Disquisitioni nostri affectus Colophonem jam imponere possemus, nisi animus esset adhuc quaedam passim apud Autores de *Curatione Magnetica* obvia considerare. Scribit autem de hac *Curatione* *Parvus de tumor. contr. nat. l. 7. c. 15.* Chirurgus quidam fide dignus narravit mihi, multos à se hac arte curatos pueros. Magnetem in tenuissimum pollinem redigebat, & in pollenta exhibebat. Inde vero inguen qua precipitabatur intestinum, melle inungebat & subtili ferri limatura aspergebat, id genus remedii per decem, aut duodecim dies administrabat, parte de cetero fascia & subligaculo, ut decet constricta. Remedii illius efficacia ex eo pendere videtur, quod magnes insita à natura ferri, quod inguini aspersum est, atrahendi cupiditate, impetu quodam violento carnosas & adiposas particulas interjectas sibi adjungit, qua peritonæ laxitatem undique comprimentes & constringentes, imo ex successu temporis hæsi tenaci ipsi se adjungentes, viam lapsuro intestino vel omento interceptiunt. &c. Alii ramenta ferri tenuissimum in pollinem redacta haurire imperant, forinsecus autem ad partem affectam Emplastrum ex magnete contuso, ac è consolidæ radicibus confectum applicant, atque hac medicina, spatio (si credere fas est) octidui patientem, toto tempore resupinum se curare posse jactant. Verum *Curatio hæc Magnetica*, quia incerta, foro Medico videtur indigna. In omnibus etenim productionibus naturalibus agens cum patiente sui requirit conjunctionem, vel immediatam, (quæ contactu fit immediato) vel mediatam, quæ atomis mediantibus. Si mediatam velint *Curationis Magneticæ Patroni*, (immediatam

15.
tam enim non possunt in hoc negotio) per atomos eandem fieri attractionem, non possunt non admittere. Morus autem atomorum utique arguit inter agens & patiens certam distantiam & convenientem situm. Magnes enim non secus ac aliæ substantiæ finitæ, non infinitam ferrum attrahendi potentiam obtinet, sed pro ratione magnitudinis & bonitatis suæ à natura sibi concessæ, scilicet quantum illa permittit, solummodo attrahit, & si ultra modum vel ordinarium pondus ipsi quid adjicitur de ferro, nihil amplius quicquam trahit, imo etiam insuper debilitatur. Etsi enim omnes humani corporis partes permeabiles & conspirabiles sint juxta Hippocratem nostrum, vix tamen verisimile est atomos, quæ indefinenter è magnete effluunt, à ventriculo, vel intestinis, ad superficiem usque corporis exteriorem, in qua particulae ferri latitant, deferri posse, inde ad interiora pellicienda, corpori demum, à quo abfesserunt, partes conjungendas. Magnes quippe eo modo cum pollenta interius assumptus, tunc temporis œsophagi lateribus adhæret, viscidæ pituitæ, mucos ventriculi naturali, recrementis, p. n. ut & alimentis, aliisve rebus, particulas illius intricantibus, commiscetur, quibus omnem quasi tractivæ virtutis efficaciam ob partium sese disponentium confusionem perdit, nullamque amplius directionem habet. Diximus autem pulverem magneticum nullam quasi attractionem habere, vel quasi tractivæ virtutis efficaciam perdere, ne attractionem omnimode negaremus. Sunt enim in tantâ confusarum partium multitudine plurimæ partes, quæ polos suos recte polis Magnetis conformatos habent, & hæc particulae ex se & sua natura vere & actualiter trahunt, sed ob summam cum debilitatem, tum aliarum partium inconvenientem dispositionem nullum attractionis effectum post se relinquunt: traherent autem particulae, si convenientem situm haberent: nam corporis partium numerus, quas ea propter trajicere necesse habet, situsque irregularis pororum illarum non concedunt corpusculis illis mobilitate præditis efformationem suorum radiorum. Præterea morbi curatio non solum in omenti aut intestini reductione consistit, verum etiam in peritonæi disrupti reunitione, relaxati vero con-

strictione

strictione, quæ mel inguini cum limatura ferri inunctum
 minime præstat. Nemo igitur Magnetici pulveris ope inte-
 rius assumpti, reductionem partium dislocatarum aut earun-
 dem constrictionem, aut glutinationem speret, præprimis si
 sit Procidencia magna sive sit ex relaxatione, sive ex disrupti-
 one. Quod si itaq; pueri curati sint à Chirurgo illo, cujus men-
 tionem fecit Paræus, minime adscribendum est pulveri Ma-
 gnetis assumpto; sed ligaturæ, qua tunc utebatur, quæ so-
 la ut plurimum in juvenulis, affectum tollit. Confer. ea quæ
 supra c. 8. prolata sunt. Similiter errant & illi qui extrinsecè
 Emplastrum ex Magnete comiso cum mucilagine symphyti imponunt,
 intrinsece vero scobem ferri haurire præcipiunt. Nam Magnes te-
 nuissimum in alcohol redactus, mucilaginosus, resinosis,
 pinguibus aliisque rebus succulentis permixtus, ceu ex
 quibus Emplastrum conficitur, invalidus & sere nulla fer-
 rum alliciendi vi præditus est, minime itaque corporis in-
 regumenta, ut & corporis illius tubulati varie circum vo-
 luti, juxta Joan. van Horn. Microcosm. p. 24. quod cum ventri-
 culo eandem substantiam, eandem temperiem, & calorem,
 habet, penetrare & ad ferri limaturam ventriculo incluso
 pervenire potest, ibidem excitandas ferri latentes particulas.
 Denique cum Ratio & Experientia, duo Medicinæ fulcra, ha-
 tenus Curationem hanc non confirmarunt, merito illam va-
 nam censemus. Inde rectissime Magneti pulverisati aut mix-
 to Emplastris omnem vim attrahendi ferrum derogat Vopisc.
 Fortunat. Plem. l. 2. schol. ad magnet. in Abuali ibin. Tsina. pag. 195.
 Multi quidem varia exempla allegant, quibus probare co-
 nanrur vim tractivam pulveris Magnetici, imprimis autem
 Thom. Campanell. l. 6. Medic. c. 20. qui dicto loco affirmat, En-
 terocelen se, adsumpta ferri limatura, atque imposito Emplastro Ma-
 gnetico in se ipso curasse: facit hoc & Helmont. de Magnet. vulner.
 curat. p. 597. item Dan. Becker. quest. 7. libr. de Rustico quodam Prus-
 sico, cultirivoro, in quo plus æquo anxius & sollicitus de vi pul-
 veris Magnetici tractiva discurret dicti libelli Autor. Certe
 tot verbis opus non erat, cum sola Experientia totius rei diffi-
 cultatem tollere potuerit, hinc concludimus cum Clariss. Ja-
 cob. Pantrat. Brunon. in Dogmat. Med. General. part. 2. c. 6. quando

Hos inter numerat tua Dissertatio, FRATER,
Te quoque, quod laudo, gratulor, atque precor!

*Eximio Dn. Candidato, Fratri suo uterino
honoris & amoris ergo accinuit*

Baltasar Bebelius. S. Theol. D.
& P. P.

*Ad Dn. Candidatum, Fratrem Germanum,
de HERNIA, pro honoribus Doctoralibus
consequendis, Disputantem.*

Abdita Naturæ lustrasse, omnesque recessus
Scrutatum Studiò, sollicitaque fide;
Et Temet dulces tractasse Machaonis artes,
Doctorum Cathedra publica testis erit.
Nunc iterum monstras quid in hac profeceris arte,
Conscriptas quando Tute tuere Theses.
Applando merito: succedant singula votis
Prosperiora Tuis, uberiora meis.

M. Johannes Stieglerus,
Ecclesiæ Patriæ ad D. Nicolai
Pastor, & Cononicus Thom.

Præcellenti Dn. STIEGLERO, Medicinæ
Candidato Dignissimo, Amico suo à Condiscipulatu
perdilecto.

QUÆ sit durities; & quis miser HERNIA SCROTI,
Morbus; quæve sit hæc arte medenda; doces.

Duritas

Durum est, quod superas hic, ingeniumque probatum
Das, scopulos thematis quo superare licet.

Hoc solidum ingenium cum sit tibi dura } terendi;
ferendi;

Spes est, felici vincere dura modo;

Si qua dura tibi vel pars adversa reponit,
Italia vel iter, quod tibi restat, habet.

Scilicet ut nobis EX DURIS GLORIA surgat,
Firmior hac aliâ te comitetur, age!

Ita Gratul.

Joh. Mart. d' Autel.

All' honore del Dottissimo Signore
SAMUELE STIEGLERO.

I.

SE miro il genio tuo Dotto Signore,
Dico, che simil non hai da Battro à Tile,
S' ammiro il scritto tuo tanto fortile,
Dico, che sei digno d' ogni altro honore:

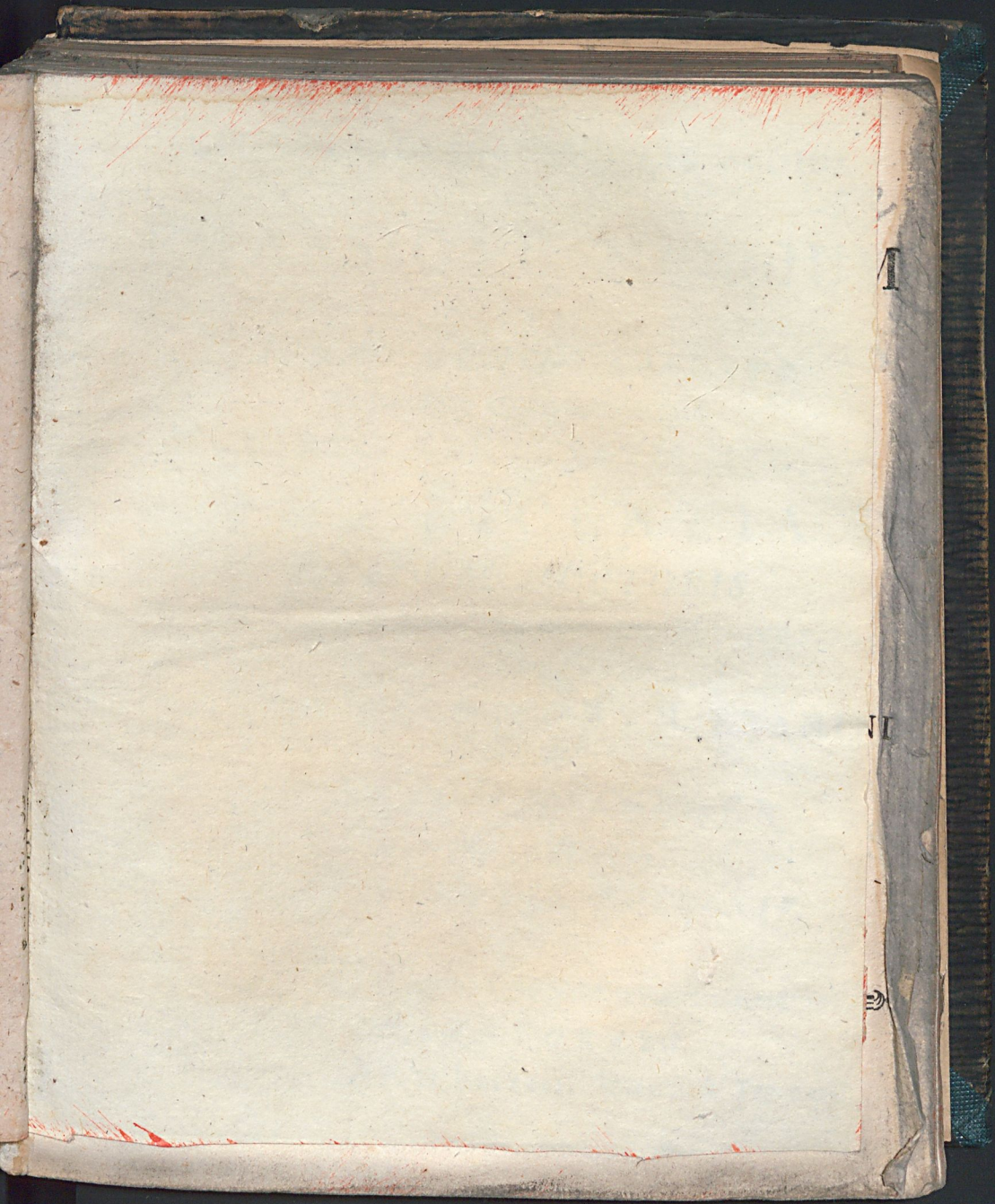
II.

E mentre che canto quì con dubbie note,
Vedo ch' ogn' un cède, ogni un preuale,
L' uno al minor, l' altro al maggior è uguale,
Mi son uostre virtù palesi, e ignote.

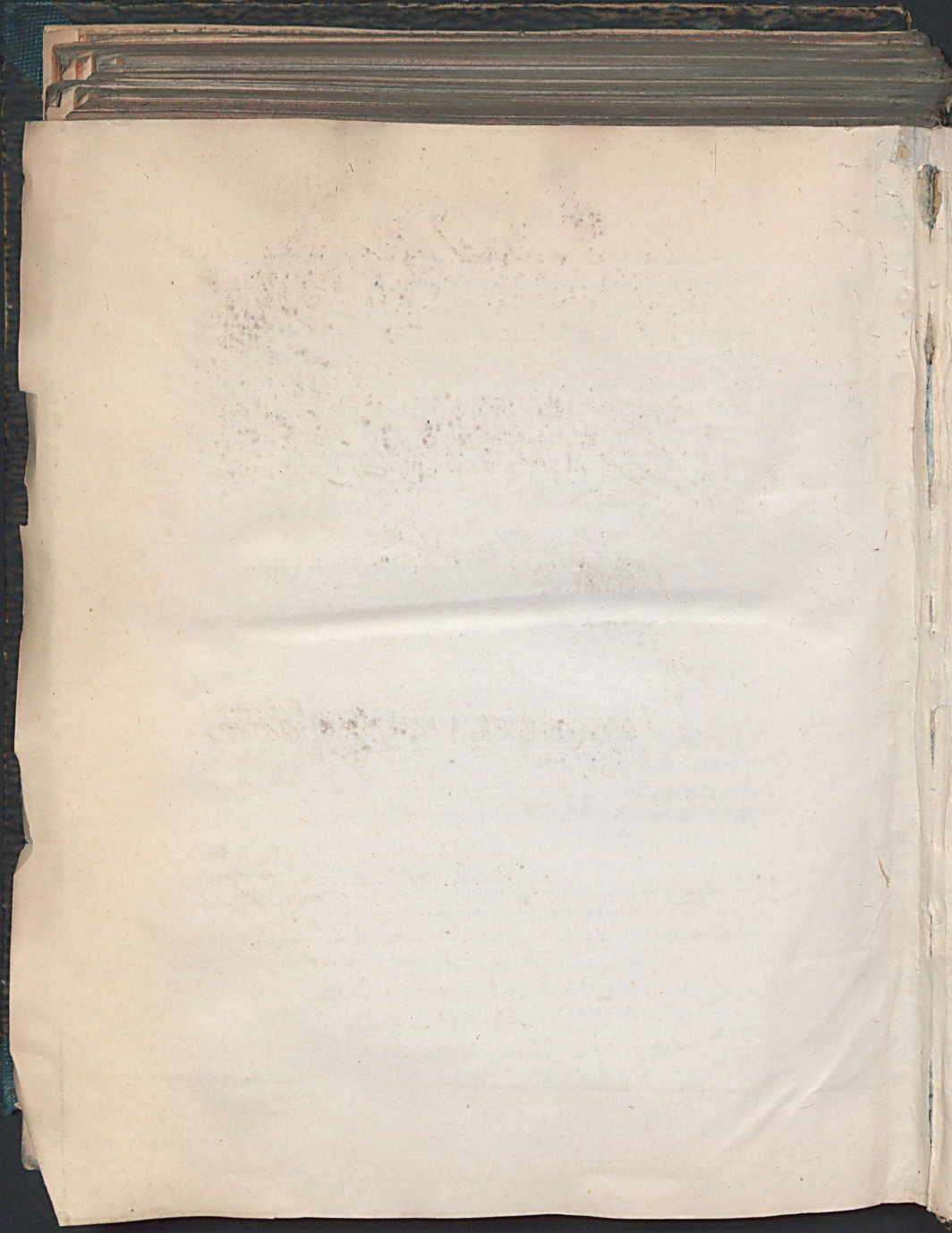
C. Z.

F I N I S.

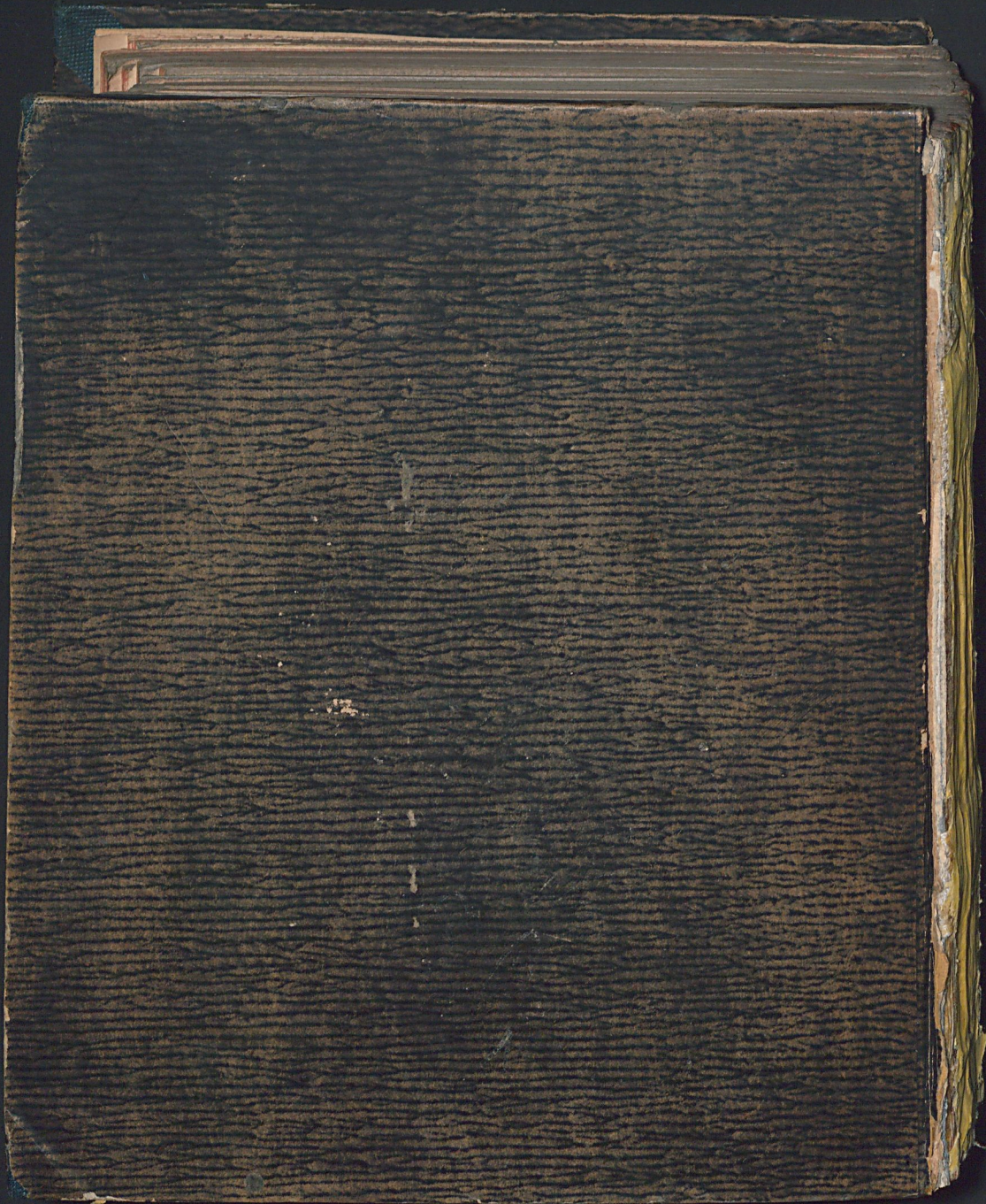

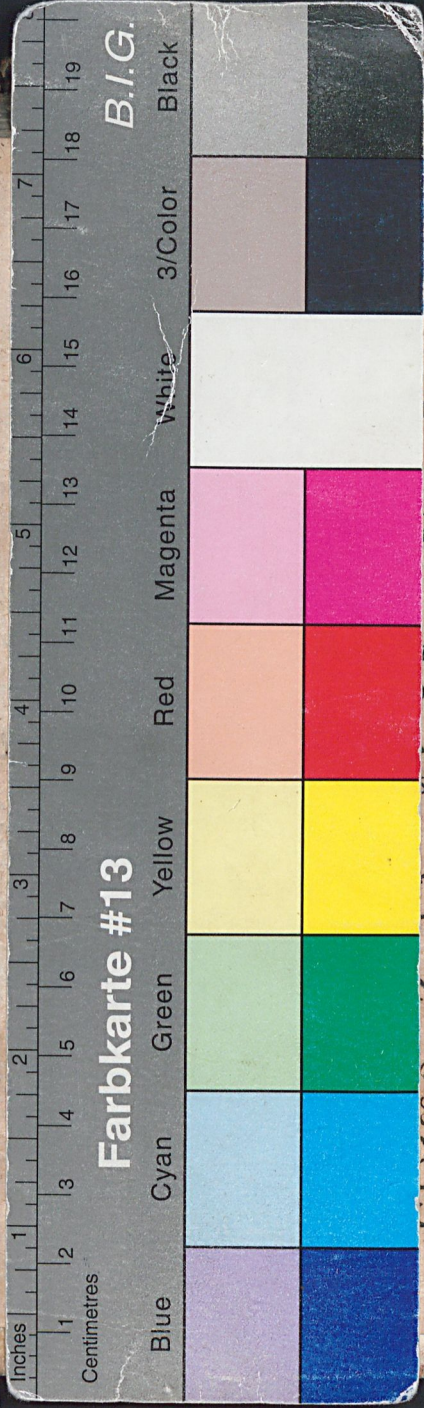

X 2615890

UD17

B.I.G.

Farbkarte #13

Blue

Cyan

Green

Yellow

Red

Magenta

White

3/Color

Black

CHIRURGICA

ΚΗΛΗ SCROTI.

TE ARCHIATRO;
DECRETO
*atiosissimi Ordini
Incluta ac Ce-
lia Argentinensi.*

arte Medica Pri-
s ritè obtinendis,
MORE

ventilationoni exhibet
TIEGLER,
NENSIS.

M. DC. LXXXI.
aliti.

ORATI,

HELMI TIDEMANNI.